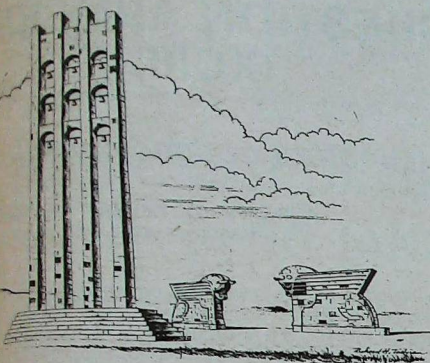

UUTSUNUTUS SARDARABAD

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET.

BUENOS AIRES, AÑO X N° 317

MIÉRCOLES, 12 DE DICIEMBRE DE 1984

EL PRIMER AÑO DE DEMOCRACIA

Hace un año, la Argentina comenzó a transitar el camino de la democracia, que se había sumido en el recuerdo, como se retienen en la memoria, frases de una lengua que se aprendió alguna vez, aunque no se la practique todos los días. Así, la democracia renacida hace un año es como los primeros balbuceos de una lengua redescubierta o los primeros pasos de un niño, que aún necesita de un sostén.

Hace un año que transitamos por un lógico camino de inestabilidad, dado por el redescubrimiento de un derecho. Pero, en el corazón de cada argentino hay un profundo deseo y necesidad de estabilidad. Hemos redescubierto la democracia, estado natural de vida; ahora, nuestros pasos siguientes deben tender a conquistar la seguridad en nuestro andar, mostrar un paso firme, decidido; recuperar la confianza de los demás pueblos; demostrar que realmente podemos y queremos construir un mundo distinto para el mañana. Para ello, citando a Manuel Ríos "para que la democracia sea verdaderamente tal, esto es, tenga por fin, por razón y por término la libertad, es menester absolutamente, que sea una democracia de responsabilidad" entendamos que cada ciudadano debe asumir responsabilidades frente al destino de la Nación, debe respetar y hacer respetar las leyes y debe mantener una ideología para servir, a través de ella, a la comunidad.

Hay en el mundo muchos gobiernos que se dicen democráticos pero carecen —entre otras cosas— de libertad, de la libre iniciativa privada y de otros elementos constitutivos de una democracia real.

La Argentina, desde hace un año, goza de libertad de expresión, ideal que SARDARABAD defiende desde su creación, pues considera que sin prensa, sin literatura, sin cultura y sin libertad para poder darla a conocer, un pueblo no puede definirse como tal; por el contrario, se sumerge en una gran masa anónima. Por fortuna, eso no ha sucedido con nuestra colectividad, que, pese a los vaivenes políticos nacionales, siempre ha vivido libremente en este país, con su Iglesia, su lengua y su cultura.

En definitiva, el objeto de estas líneas no es analizar por qué, en varias ocasiones dentro de la historia argentina, perdimos la democracia, sino que —teniendo presentes esas circunstancias— aprendamos a vivir en democracia y en libertad, en medio del respeto por el ser humano y todas sus posibilidades de acción.

Afiancemos nuestra formación sobre los cimientos de una democracia sólida, bien constituida y basada en la libertad, y echemos a andar.

MONTEVIDEO:

Comunicado de la benefactora Arpiné Kouyoumdjian

A raíz de la aprobación de los nuevos estatutos de la Unión General Armenia de Beneficencia y del llamado a presentación de listas, se pone en conocimiento de los señores asociados:

—“En nombre de la Sra. benefactora Arpiné Kouyoumdjian, se anuncia la presentación de una lista bajo el sublema ‘Misak Kouyoumdjian’, benefactor máximo de Sudamérica, cuyo programa básico es el siguiente:

1. Por un Parecordzagán para todos.
2. Por un Parecordzagán con sensibilidad, donde predomine el diálogo sobre la intolerancia, puesto que es el único que puede evistar la injusticia.
3. En lo social:
Por la superación del armenio como ser social, para que así pueda servir mejor a la armenidad.
4. En lo educativo:
Por la enfatización de la educación, atrayendo el mayor número de niños armenios, otorgándoles facilidades y elevando el nivel técnico con modernos laboratorios y técnicas audiovisuales.
5. Por un acercamiento de la familia de la Unión General Armenia de Beneficencia, apoyándose en el ideal común, la Iglesia, la diáspora y Armenia, cumpliendo así con las aspiraciones de los benefactores.

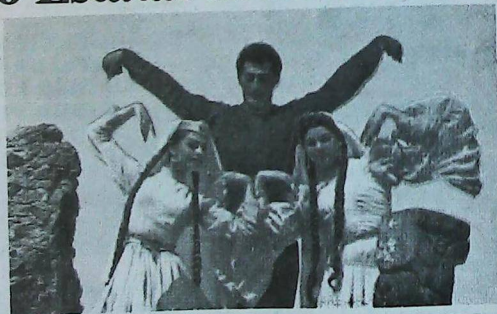
Montevideo, 2 de diciembre de 1984

Arpiné Kouyoumdjian

Vendrá a la Argentina el Conjunto Estatal de Armenia

En abril del próximo año, visitará nuestro país el “Conjunto Estatal de Armenia”, que años atrás nos deleitara con su actuación.

Esperamos que nuevamente estos embajadores artísticos de la Madre Patria cautiven al público argentino con la danza representativa de Armenia.

**Usted es responsable de la continuidad
de más de 3.000 años de historia**
-ENVÍE A SUS HIJOS A ESCUELAS ARMENIAS- *hay una cerca de su hogar.*

SAN PABLO:

Lançamento do livro "Tudo Isto" de Viviane Kulassarian Garcia

"TUDO ISTO" é o título do livro de poesias da autora Viviane Kulassarian Garcia, lançado no último dia 9 de novembro, na Galeria de Arte Kaos Brasiles, em São Paulo.

A capa deste livro,

ilustrado com fotos de Janet Kulassarian, foi criada por Fernando Coelho e a edição teve como responsável Massao Ohno.

Na noite do lançamento, prestigiada por um grande público, Viviane Kulassa-

rian Garcia autografou um considerável número de exemplares.

"TUDO ISTO" está a venda na secretaria da UGAB - Rua Natingui, 1545 São Paulo.

Bazar Beneficente na UGAB

No último dia 8 de novembro foi realizado na sede da UGAB - São Paulo, um Bazar Beneficente, organizado pelas senhoras do Departamento Feminino.

O Bazar, rico em prendas, foi visitado por inúmeras

personas, alcançando grande êxito.

A renda desta atividade beneficente foi revertida para o Fundo de assistência social da União Geral Armênia de Beneficência.

VAHRIDJ DJEREDJIAN VISITA UGAB

O intelectual e líder político armênio Vahridj Djeredjian, acompanhado de sua esposa, visitou no último dia 8 de novembro a sede da União Geral Armênia de

Beneficência -UGAB de São Paulo.

Na ocasião, o casal Djeredjian foi recepcionado pelo presidente da UGAB, Zaven Der Haroutiounian e

por membros da Diretoria, com um jantar, no transcorrer do qual foram discutidos temas relacionados as coletividades armênias de todo o mundo.

Instituto "Marie Manoogian":

Campamento Educativo

En el mes de noviembre, se realizó en la localidad de Alberti, Pcia. de Buenos Aires, en campos de la familia Merdikian, un campamento educativo, organizado por la sección secundaria del Instituto "Marie Manoogian".

Concurrieron al mismo, el rector del colegio, lic. Adolfo Koutoudjian, los profesores R. Benítez y Stella M. Aledda y medio centenar de alumnos.

Los acampantes vivieron en carpas, compartieron fogones nocturnos y, divididos en grupos, organizaron

su habitat y comidas, entre otras cosas.

Se efectuaron varias charlas especiales de los profesores, a orillas del río Salado, sobre los campos cultivados de la zona para, finalmente, efectuar una caminata de catorce kilómetros, realizada con gran esfuerzo y total éxito.

Dado lo exitoso del evento y la sana camaradería y alegría que imperó en todo momento, el Rectorado efectuará otros campamentos, en distintas localidades, durante el año 1985.

Fe de erratas:

En nuestro número pasado, en la nota referida al encaje de aguja, titulada "Una labor tradicional armenia y su revalorización", hubo un error en el nombre de la Sra. de Simonian. Lo rectificamos; debería decir: "Siguiendo esta inquietud y a iniciativa de la Sra. Arusiak Z. de Simonian, la Unión General Arménia de Beneficencia local incluyó en sus actividades del corriente años, clases semanales de encaje de aguja."

Donaciones:

Con motivo del fallecimiento del Sr. Pedro Yirikian, la Sra. Isabel Tchalian dona \$ a 1.000 a SARDARABAD.

HISTORIA DE LA CUESTION ARMENIA (XCIII)

Nuestras obligaciones (II)

POR EL PROF. KERSAM AHARONIAN
TRADUCIDO POR SARKIS KAHVEDJIAN

Es nuestro deber presentar, en el momento apropiado, por intermedio de nuestros pueblos amigos, memorandos y escritos a la Organización de las Naciones Unidas, para que ésta se ocupe de nuestra causa territorial y la convierta en tema de discusión. Debemos convencer a esta importante organización, con esfuerzos mancomunados, a que obligue al gran usurpador a devolver las tierras armenias a sus dueños y a que el gran autor del primer genocidio, Turquía, sea llamado al orden para compensar totalmente las incalculables riquezas arrebatadas a sus víctimas; riquezas que representan miles de millones de dólares.

Para poder llevar todas estas obligaciones a la realidad, se impone que nos aboquemos a la obra, de inmediato. Es necesario que los esfuerzos y afanes se lleven a cabo a nivel nacional. Numéricamente, somos pocos y nuestros medios, limitados; pero, cualitativamente, estamos bien ubicados y tenemos poderosos amigos. Con ellos, estamos en condiciones de realizar milagros.

La causa territorial de los armenios emigrantes de Occidente, a pesar de ser —fundamentalmente— de su interés, es también indiscriminadamente, la causa de todos los armenios. Es imperativo que las autoridades de Ereván, como intérpretes de los sentimientos y deseos de nuestros compatriotas, tanto de la Madre Patria como de la diáspora, promuevan el problema a nivel estatal y prosigan en pos de la causa hasta lograr convencer a las autoridades federales para que se erijan en defensores de nuestra causa. Esta es una misión histórica e ineludible para la dirigencia de la República de Armenia.

Ante esta histórica misión, los armenios de la diáspora —por su parte— deben abocarse a ella con total dedicación, uniendo todas sus fuerzas a nivel nacional y mancomunando sus esfuerzos hasta lograr la solución total del problema. Se impone la creación de un organismo central de lucha por la causa armenia, sin pérdida de tiempo; organismo que represente a todas las colectividades armenias; organismo que debe surgir de una gran asamblea de los armenios de la diáspora; organismo que debe ser apoyado por todos los verdaderos patriotas y que debe contar con la confianza de todo nuestro pueblo. Esta entidad debe ser de carácter permanente y continuar sin desmayos la sagrada obra hasta que sea coronada por el éxito.

Todos, por igual, debemos ser realistas y saber que no hay soluciones rápidas y fáciles para con nuestra causa. Lo nuestro debe ser el inicio de la gran ofensiva para la prosecución de la causa armenia. Esta ofensiva puede no ser de corta duración y puede encontrar no pocos obstáculos en su camino; a pesar de ello debe continuarse con ella a cualquier precio, con fanatismo y fervor religioso hasta que nuestro gran sueño sea llevado a feliz término: un solo pueblo, una sola cultura, una sola civilización dentro de las fronteras del entrañable estado armenio integrado con sus territorios liberados.

Este es el momento de abocarse a la obra; éste es el momento de armonizar nuestras posibilidades y de iniciar la nueva ofensiva por nuestra causa. Este es el momento de poner de pie a nuestro talentoso pueblo y de honrar con hechos la memoria de nuestros innumerables mártires.

La Organización Demócrata Liberal Arménia (Ramgavár Azadagán) —como siempre— está lista, con todos los medios a su alcance, a abocarse de lleno, con dedicación total, desinterés y patriotismo a la gran obra. Está dispuesta a cooperar con quien sea necesario para luchar por nuestra sagrada causa, a condición de que se observe el mismo sentir y el mismo criterio. Está dispuesta a todas las tareas y sacrificios con tal de crear la posibilidad de recuperar la gran herencia, la histórica herencia de nuestro pueblo.

(continúa en pág. 12)

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-2520
Horario de atención: Lun. a vier.
de 10.00 a 19.00 hs.

Registro Nac. de la
Propiedad Intelectual
278.315

Director
NAHABET NAHABETIAN

Corresponsable, receptora de
avisos y suscripciones en
BRASIL

Sr. Hrair Chahinian
Av. Covington 191 Ap. 84
Cep 00579 - SAN PABLO
T.E.: 813-8731

URUGUAY
Dr. Pedro Daniellian
Dionisio Coronel 129
T.E.: 39-8828. MONTEVIDEO

CORDOBA
Sr. Luis Souranian
Camacú 146
5.000 - CORDOBA
T.E.: 51-4693

EL PROFESIONAL LOS RECETA
BARTAMIAN LOS DISEÑA
SU HIJO LOS PREFIERE
LINEA PIE/RECTOR
DE ORTOPEDIA
BARTAMIAN

Calzado
Correctivo

Calzado
Deportivo

CALZADO CORRECTIVO

A PRUEBA

DE CHICOS

CALIDAD Y

DISEÑO

PLANTILLAS
CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian
también las pone
a sus pies

ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA
Bartamian

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

ARMENIA AL DIA

FUE CONDECORADO EL ESCRITOR SERO JANZATIAN

Tal como anticipáramos en números anteriores, el escritor armenio Sero Janzatian, que nos visitaría en el corriente mes, fue distinguido, hace unos días con la condecoración de "Héroe Nacional" por el gobierno de la U.R.S.S.

La condecoración es otorgada en mérito a su labor de fomento de la literatura armenia y a su ininterrumpida actividad social.

El mundo de las obras de Janzatian es variable. En la

U.R.S.S., se han editado más de siete millones de ejemplares de sus libros. Sus novelas "La tierra", "Tengo sed, dadme de beber", "Gente de nuestro regimiento", "Tres años y 291 días" reconstruyen los caracteres de los amigos de combate del capitán de infantería Janzatian, de los pioneros de la tierra virgen de Armenia, de los constructores de túneles subterráneos, de los compatriotas del autor, campesinos de la región mon-

tañosa de Zanketur.

Pertenecen a Janzatian las novelas históricas "Hablen, montañas de Armenia", "La zarina de Armenia" y otras.

Por su parte, también es importante su novela épica "Mekhitar Esbarabed" que relata parte de la historia de su pueblo.

Ultimamente, en los estudios cinematográficos "Mosfilm" se rodó la película "La prueba", basada en este libro.

Guirovagán, "la ciudad de las nuevas construcciones"

La población de Guirovagán, importante centro industrial y cultural de Armenia, se duplicará —y según otros cálculos demográficos— tendrá más de 300.000 habitantes a fines de siglo.

Conforme al plan general de desarrollo, los nuevos distritos habitables tendrán jardines, parques y estanques.

Con pleno derecho, Guirovagán ha sido apodada "la ciudad de las nuevas construcciones", ya que

anualmente, allí se ponen en explotación más de 40.000 metros cuadrados de vivienda.

Además, en muchas regiones del mundo, son bien conocidas las máquinas de precisión técnica para el alumbrado y los aparatos de superprecisión realizados en Guirovagán.

Por otra parte, en la ciudad hay numerosos centros científicos, y centros de enseñanza superior y media especializada.

MUSICA:

60° aniversario del Cuarteto "Gomidás"

Los aficionados a la música celebraron el 60° aniversario del cuarteto de instrumentos de cuerda "Gomidás".

"La actividad de este cuarteto constituye una página notable en la historia del arte. El camino recorrido por el grupo simboliza las distintas etapas de la formación de la música armenia" dijo el ministro de Cultura de la República de Armenia, Kurkén Arakelian, en el acto solemne dedicado a esta fecha memorable. "La música clásica

internacional y las obras de compositores armenios constituyen los pilares del arte del conjunto" agregó.

Si bien en el transcurso de los años han cambiado sus ejecutantes, siempre ha estado presente en ellos una amplia cultura y consistentes conocimientos sobre la creación.

Los itinerarios de las giras del cuarteto "Gomidás" incluyen diversas regiones de la República y del extranjero, donde el público lo recibe siempre con gran satisfacción.

ARAX TAVITIAN, GANADORA DEL CONCURSO INTERNACIONAL DE MUSICA

La cantante armenia Arax Tavitian ganó el primer premio del Concurso Internacional Viotti, que tuvo lugar en la ciudad italiana de Vercelli.

Este éxito de Arax no es casual puesto que, al terminar el Conservatorio Estatal de Ereván, participó de concursos de interpreta-

ción musical transcaucásicos, en los que se distinguió con el primer puesto, no sólo por su dulce voz, sino también por sus cualidades interpretativas.

La joven cantante perfecciona su maestría en el estudio de ópera del Conservatorio de Ereván.

Exposición de pintura "Paz en el planeta"

Se está realizando en Ereván una exposición de jóvenes pintores de Armenia, que han reunido cerca de doscientas realizaciones bajo el lema "Paz en el planeta".

En la muestra, dedicada al XII Festival Mundial de la Juventud y los estudiantes, que tendrá lugar en el próximo verano, hay lienzos, esculturas, diseños gráficos y objetos de arte decorativo. Todos ellos reflejan la idea de la lucha por un cielo pacífico sobre la tierra, además de glorificar el trabajo creador.

Los participantes del concurso han decidido

entregar todos los premios por las mejores muestras,

instituidos por la Unión de Pintores, al fondo de la paz.

FUTBOL:

Final del Torneo

"Ararat", noveno

Ha finalizado el campeonato de fútbol 1984 de la U.R.S.S. Falta sólo que se dispute un partido entre el CDE de Rostov y el Spartak de Moscú, pero este resultado no influirá para nada en la colocación de los diez primeros equipos en la tabla de posiciones.

Por primera vez, se ha adjudicado el campeonato, el Zenith de Leningrado.

Por su parte, el equipo de la República de Armenia, el

Ararat, luego de un año de irregularidades en cuanto a su rendimiento, ha quedado en el noveno puesto, con 31 puntos. Cabe recordar que el campeón ha reunido 42 puntos en total.

Los hinchas del "Ararat" esperan que su actuación mejore notablemente el próximo año, para llevar al equipo a los primeros puestos del campeonato.

Dr. Rupen Rupenián
Dr. Abraham Aharonián
Contadores Públicos.

PROBING
Consultores de Empresas

Paraná 539 - 4° Of. 29 - (1017) Capital - T.E. 46-6727

1° Country Club Armenio

A pocos kilómetros de la capital

ASHARDJIAN

Inmobiliaria s.r.l.

Informes:

Montevideo 536 - 1° "I"

T.E. 46-7790 - 49-3441 - 40-5922 - 40-5131

NUESTROS HOMBRES:

Hrach Iervant

Hrach Iervant fue uno de los redactores y publicistas más importantes de la Organización Demócrata Liberal Armenia (Ramgavár Azadagán), que con la fuerza de su lógica y la elocuencia de su palabra pudo agradar, pero —antes que nada— pudo convencer a sus lectores y oyentes.

Su innegable capacidad oratoria habría de impulsar a Aram Yeremian a escribir: "El es uno de aquellos oradores raros y perspicaces que con la delicada belleza de su elocuencia, con su pensamiento y su lógica pudo siempre maravillar a sus oyentes, dejando una profunda impresión en sus mentes, corazones y sentimientos".

Hrach Iervant nació en Jarpert en el año 1885. Sus mejores años estudiantiles corresponden al período en que tuvo como director al gran escritor y benemérito miembro de la O.D.L.A. Telgadintzi, quien no le podía dar más que algo de buen gusto literario, patriotismo ilimitado y amor a la nacionalidad. Es en esa época que despierta en Hrach Iervant el amor por el arte de la redacción, particularmente cuando Telgadintzi le confía la redacción de la revista estudiantil "Las hormigas", y es allí donde brilla con sus cualidades oratorias.

En 1903, se traslada a Constantinopla a continuar sus estudios, pero la noticia del fallecimiento de su padre hace que se dirija a EE.UU., donde trabaja y estudia a la vez.

Cursa Ciencias Jurídicas en Boston y, durante el día, a partir de 1907, redacta la "Voz Patria". Pese a estar sobrecargado de tareas, integra el Partido Henschakian Reorganizado, para dar satisfacción —al menos parcialmente— a sus ansias patrióticas, en lejanas tierras.

Antes de cumplir un año, se clausura su querido periódico, pero, sin desanimarse, continúa publicando "Bahak".

En 1912, con el diploma coronado de jurista en su bolsillo, regresa a su tierra y recorre Shahin-Karahisar, Sepastia, Dicranaguert, Hetesia y otras regiones, inflamando de entusiasmo a sus sufridos hermanos y hermanas con sus discursos patrióticos—emancipadores, al mismo tiempo que organiza las filiales del Partido Henschakian Reorganizado.

El gran genocidio. Hrach Iervant se halla entre los que se salvan milagrosamente.

América. Se crea una delicada situación para el pueblo armenio, en especial, para los que hallaron

refugio en América, llenos de incertidumbre, y Hrach Iervant, conciente de la necesidad de ser útil a su pueblo, abandona la carrera de abogado y, con grandes sacrificios, se vuelca plenamente a la actividad social y al periodismo, y con toda el alma se dedica a realizar importantes labores en beneficio de la comunidad armenio—norteamericana: organización del movimiento de voluntarios, fundación de la Unión Nacional Armenia, colecta de un millón de dólares con destino al Congreso a realizarse en París, en preparación de la fórmula de reclamos armenios, entre otras cosas... Hrach Iervant está en todas partes, con aliento inagotable, con dedicación indeclinable.

Dentro de todo esto, se funda "Aror", en California.

En 1920, Hrach Iervant está en Constantinopla. Nuevamente una etapa incierta. Poco después, se convierte en uno de los fundadores de la Organización Demócrata Liberal Armenia (Ramgavár Azadagán), que defiende la unión del Partido Demócrata Constitucional Armenio con el Henschakian Reorganizado. Asume la redacción de "La voz del pueblo", pero las persecuciones gubernamentales tornan irrespirable el ambiente y, en 1923, parte al extranjero.

Se hace necesario organizar la diáspora. Las visitas se suceden: Egipto, Palestina, India, Indonesia, Birmania y muchos lugares más. Es necesario reforzar

DOGMA E IDEARIO DE LA O.D.L.A.

Con la unión de tres organizaciones políticas armenias: "ARMENAGAN", "VERAGAZMEAL HENCHAKIAN" y "HAI SAHMANATRAGAN RAMGAVAR", y la fusión de sus ideales políticos y culturales, el 1º de octubre de 1921, nace la ORGANIZACIÓN DEMOCRATA LIBERAL ARMENIA, en Constantinopla.

En su dogma, la O.D.L.A. establece:

- Su lema es "todo por el pueblo y para el pueblo".
- Su objetivo es luchar para el fortalecimiento político, económico y cultural de Armenia.
- La base del gobierno debe ser la soberanía popular y la república, su forma de gobierno.
- La O.D.L.A. cree en la justicia y en la libertad y rechaza toda actitud contraria a ellas.
- Protege y fomenta la libertad de pensamiento, de expresión, de prensa, de trabajo, de comercio y de reunión.
- Insistirá, siempre, en la liberación de las tierras usurpadas por los turcos, para cumplir, de esa manera, con el gran sueño del pueblo armenio.
- Acepta, en la práctica, el principio de la asociación voluntaria de capital, trabajo y talento.
- La organización bregará siempre por la supervivencia del armenio en la diáspora y la preservación de su cultura.
- Inculcar en las masas armenias, o de origen armenio, los ideales liberales y democráticos, dando preeminencia a la iniciativa privada.
- Propender al mantenimiento de los valores culturales y espirituales del pueblo armenio.
- Trabajar para que los miembros de las distintas colectividades armenias sean buenos ciudadanos de la tierra en que vivan y cumplan con la Constitución de las mismas y todas sus normas legales.

también los vínculos con la Patria y visita Armenia en 1926, y luego, en 1934, en función del partido. En el interin, no cesa de colaborar con "Arev" (Egipto), "Baikar" (Brest), "Abaká" (París), cuyo redactor fue por un tiempo.

En 1936, regresa a América y a la redacción permanente de "Baikar", y como si esto fuera poco, a partir de 1943, comienza a publicar los "Extraordinarios de Baikar", que habrían de asegurarle su permanencia en la galería de nuestros

más brillantes y talentosos redactores.

He aquí una vida al servicio de la O.D.L.A., un hombre que fue sinónimo de dedicación absoluta a su pueblo, lucha en todas las guerras, blancas o rojas, pregonando siempre el patriotismo y mantenimiento de la nacionalidad, confiando siempre en la vitalidad y el amor a la vida de su pueblo y la voluntad invencible de existir.

P.A.

Traducido por Dikran Kajvedjian

La libertad y el individuo

La relación entre el individuo y la libertad debe ser una de las más reales que existen y existirán.

Es más, diría que la libertad es el derecho que todo ser humano lleva implícito consigo al codearse con la vida.

Claro, ésta es una frase más que repetida, dirán algunos.

Pero lo repetido no le quita lo importante. Y esta frase, tan repetida, va a tener que ser uno de los preceptos fundamentales que se deben tener en cuenta para iniciar la reconstrucción de nuestra República Argentina.

Pero, al decir "nuestra República Argentina" no nos llenemos la boca de un falso nacionalismo que muchos creen representar poniendo símbolos, como pueden ser los Andes y frases enfervorizantes sin mayor sentido, sobre todas las cosas.

Estos no son más que instrumentos para ocultar la realidad. Y la realidad no es otra que para comenzar de nuevo va a haber que reponer en el diccionario de los argentinos las palabras: ética, moral y libertad.

Ahora, ¿cuándo estamos realmente ante la presencia de la LIBERTAD?

Según mi opinión, la libertad está comprobada cuando el individuo alcanza a desarrollarse en plenitud.

Pero, un desarrollo sin controles ni presiones. Sin medidas "de masa", que lo único que hacen es desconocer la existencia del individuo como parte activa de la sociedad. Entonces sí, encaremos el futuro.

Pero ojo, libertad no es sólo caminar tranquilamente por la calle. La libertad se debe ver en todos los campos de la vida: social, económica y política.

Respetemos reglas regidas por la moral y la ética, que tengan su apoyo en la justicia.

Estas no restringirán nuestra libertad. La harán más llevadera.

DANIEL VANESKEHEIAN

De "Paso al Futuro", revista del Centro de Estudiantes del Instituto "Marie Manoogian"

Sr. de 53 años se ofrece

p/ trab. administrativos o de control. C/ responsabilidad y confianza. Buena pcia. Activo. (Sr. Demirjian). T.E.: 97-3173

RIGAR'S

Camisería exclusiva

EXCEPCIONAL CHALET

MAR DEL PLATA. FTE. GOLF CLUB

3 plantas, con T.E., amoblado. 4 dorm. (1 en suite). Salón comedor, sala de juegos, comedor diario. Cocina con parrilla. Dorm. de huéspedes. Dep. serv. 2 garajes.

Sr. Francisco (de 15.00 a 19.00 hs.) T.E.: 771-3196

Lineamientos de la O.D.L.A. y su rol fundamental en la vida política armenia

Una de las fechas importantes y de gran sentido histórico en la vida socio-política de la diáspora es, sin duda, octubre de 1921. Esta fecha podría considerarse la piedra angular en la historia de nuestro pueblo.

De 1915 a 1920, los armenios vivieron la etapa más difícil y nefasta de su historia: la Primera Guerra Mundial, el gran genocidio. La Armenia Occidental, desolada por dicho genocidio y las torturas, vivió tiempos de hambre y de terror y luego, renació por milagro, aunque sin viviendas y sin tener a quién acudir. Transformados los armenios en esqueletos vivientes, se hablan dispersado hacia los cuatro puntos cardinales.

Nosotros y la cuestión armenia fuimos abandonados por los amigos y aliados de los países cristianos, que —persuadidos únicamente en sus propios intereses— trataban de congraciarse con los bárbaros turcos, ayudándolos a acrecentar su potencia.

En esos tiempos, fue muy difícil la vida de nuestros hermanos de la Armenia Oriental y muy triste, también, durante los dos años siguientes, la historia de la vida de la Armenia libre.

Antes de octubre de 1921, tuvo efecto la nueva gobernanza de Armenia, que habla salvado parte de su población de su destrucción definitiva e iba a abrir una nueva etapa de renacimiento y florecimiento para la patria. La **Organización Demócrata Liberal Armenia**, precisamente por haber adoptado una política sana y constructiva desde los primeros días de su existencia, estaría llamada a ser uno de los pilares fun-

damentales de los armenios, circunstancialmente en la diáspora.

Los nuevos hechos provocados y las consecuencias históricas para nuestro pueblo impulsaron a la renovación y reorganización de los movimientos políticos.

Luego de largas deliberaciones, en octubre de 1921, se unían en Constantinopla, todas las organizaciones armenias de similar ideología. Y a ellas, se plegaban también, todos los miembros del Partido Popular Armenio de la Armenia Oriental y muchos políticos e intelectuales que se hallaban ubicados en una posición neutral.

Impulsada por la situación imperante, la **O.D.L.A.** a lo largo de su historia, trató de esmerarse y trabajar para la solución de los problemas que preocupaban al pueblo armenio y a la Patria, actuando a favor de la colaboración y unión entre todos los armenios.

Es natural que la **O.D.L.A.** sea heredera de la política de todos los partidos de que se compone y, a raíz de esto, también continuadora de todas sus tradiciones serias, optimistas y con visión de futuro.

En los últimos tiempos, se cuestiona la existencia de los partidos políticos por parte de un grupo bien intencionado de armenios.

Si tenemos en cuenta el sentido jurídico de la palabra **partido**, en realidad no se justifica. En los límites de la historia, el nacimiento de un partido político es la unión política, económica y amistosa de un grupo de ciudadanos con quienes se anhela llegar al poder —preferiblemente por medio de elec-

ciones políticas— para desarrollar en el gobierno y en el pueblo, sus principios políticos. En una forma totalmente diferente, se organiza un partido para defender las ambiciones de un individuo. Es natural que, en estos lineamientos no entren los partidos políticos de la diáspora armenia.

Pero, cuando consideramos la palabra **partido** como un grupo social fiel y disciplinado en su trabajo, no solamente se justifica aquí la existencia de los partidos en la diáspora, sino que ellos son necesarios en la vida de la comunidad.

Creemos que un partido disciplinado, sano, limpio y con buenas intenciones, es la única forma de actividad comunitaria.

Antes que nada, la concepción política es el centro para el estudio de pensadores políticos. Y así, en nuestros partidos y especialmente dentro de la juventud de hoy, se educan y preparan los futuros dirigentes de nuestro pueblo.

Escalonadamente, dentro de la colectividad, se presentan cuestiones y preocupaciones fundamentales, a veces relacionadas con la existencia de las organizaciones culturales y educativas, y hasta con su existencia física. A esto se lo denomina trabajo político. Aquello que tiene relación con las multitudes, tiene carácter político.

Nosotros no somos invitados de los países en los que vivimos: somos sus hijos y ciudadanos. En consecuencia, no podemos quedarnos al margen de su vida social y las preocupaciones de esta segunda patria nuestra, es decir los vaivenes de sus asuntos in-

ternos, tienen relación con la vida de cada uno de nosotros.

La nueva generación armenia no tiene las dificultades que antes padecieron sus antepasados. Estos jóvenes deben educarse para aportar su presencia en la vida política, social y cultural de los países donde viven.

Lo antes dicho concierne más aún al Líbano, donde la estructura del país es comunitaria, donde los partidos políticos armenios no han sido reconocidos oficialmente y no se los puede reconocer con sus programas e intenciones; entonces cabe la acción a las organizaciones sociales de la colectividad armenia.

Aparte de todo esto, los partidos políticos armenios y más aún la **Organización Demócrata Liberal Armenia (Ramgavár Azadagán)**, con su experiencia organizativa de varias décadas, con sus dirigentes competentes, ha jugado un rol muy importante en la organización y el progreso de la colectividad, después del genocidio.

Bajo la influencia de nuestros partidos, los reglamentos de las colectividades armenias de la diáspora han sido adoptados en mayor o menor medida y utilizan sus principios otros sectores, sobre la base de las leyes nacionales.

Pero antes aclaremos que, como un partido de la comunidad, muchas veces nosotros hemos relegado a un segundo término nuestro trato y trabajo político, social y amistoso, con la convicción de que el arma política hay que construirla sobre bases reales. Pero, ello no significa que hayamos olvidado ni renegado de nuestros principios.

Siempre hemos creído y creemos que la forma **demócrata y liberal**, con todos sus defectos y con las distintas formas de practicarla, es válida aún para la sociedad, como la mejor manera de dirigir, siempre respetando la libertad del individuo. Y ello trae aparejada la participación del pueblo y de los ciudadanos, en la conducción del gobierno.

En el terreno económico, derecho a la propiedad privada, criterio propio, libre competencia, tomando medidas contra la opresión del ser humano, ya sea por los sindicatos o por el gobierno.

Como un partido político netamente nacional y no de clases sociales, la **O.D.L.A.** ha procurado reunir en torno de sí misma a todos los elementos pensantes de nuestro pueblo, sin restricción de clases sociales.

D.R. HRACHIA SETRAKIAN

Para las fiestas de Fin de Año, salude a sus familiares y amigos de nuestro país y del extranjero, en castellano, armenio, portugués o inglés, desde las páginas de nuestro Semanario

Reserve su espacio con anticipación al T.E.: 771-2520, de lunes a viernes, de 12.00 a 18.00 hs.

Su café molido al gusto oriental

"Gran Visir"

Boedo 510 Tel. 97-4763

CERRAJERIA Y PLOMERIA "ROMERO"

Reparación y venta de toda clase de cerraduras y plomería en general

Larra 722

ESTUDIO "HAIFILMS"

Agop-JackTucmanian

- Filmaciones sonoras (super 8 y 16 mm.) • Bodas
- Cumpleaños • Compromisos • Fiestas
- Fotografías publicitarias, comerciales e industriales

EXPERIENCIA Y CALIDAD PROFESIONAL

Presupuesto y reservas al 658-5074 Villarino 257 R. Mejía

Para la Comodidad de la Colectividad Residente en **BELGRANO**

María Teresa

REPOSTERIA Y COMIDAS ORIENTALES PARA LLEVAR

LEHMEYUN BACLAVA ETC

Se preparan comidas y postres por encargo

Amenábar 2059 Capital

Cena de Gala de la Promoción 1984 del Instituto "Marie Manoogian"

Ante una numerosa concurrencia reunida en los salones del Complejo Alex Manoogian de la Unión General Armenia de Beneficencia, la séptima promoción de bachilleres del Instituto "Marie Manoogian" tuvo su cena de gala, el viernes 7 de diciembre ppdo.

Al comienzo de la reunión, y en medio de los aplausos de todos los presentes, los bachilleres entraron al salón acompañados por sus padres. Desde ese momento y hasta las primeras horas de la madrugada, hubo constante diversión en una cena que transcurrió en un verdadero clima de calidez, logrado no sólo por los jóvenes y sus familiares, sino también por el Conjunto Instrumental Armenio "Levón Shant", que como siempre, hizo las delicias de los presentes.

En el transcurso de la reunión, en nombre de los padres de la promoción, hizo uso de la palabra el Sr. Aram Guezikaraian, quien además de agradecer el apoyo recibido de la institución, mencionó especialmente, la colaboración de los Sres. Alberto Basmadjian, Nubar Barsamian, Antranig Ekshian, Juan Karpelian y Varuyan Tcho-

kaklian, quienes en el transcurso del año y a pesar de no tener relación con la séptima promoción del Instituto, no escatimaron

esfuerzos para el logro de sus objetivos.

Por otra parte, habló el Sr. José Youssefian, presi-

dente de la U.G.A.B., quien felicitó a los jóvenes y a sus padres por el trabajo desplegado en el corriente año.

Ofició como maestro de ceremonias el Sr. Vahan Kalfayan.

De izq. a der.: Eduardo Lasala, Florian Carro, Jorge M. Sarafian, Andrea Hakimian, Alicia Kalemkerian, Ana Karina Narkisian, Silvia Mozian, Rebeca Shahinian, Viviana Yernazian y Mariana Guezikaraian, con el R.P. Harutiun Dzalrakun Vartabed Mouchian.

Novedades Musicales

por Sarkis Kabadaian

Opera "Anush" de Armen Dicranian. Por L.R.A. 1 Radio Nacional, en 870 khrtz. Sábado 22 de diciembre de 1984 a las 21.30 Solistas, coros y orquesta del Teatro Spendiarian, bajo la dirección del maestro Hagop Voskanian.

"Salón 24 de abril"

en adhesión al 70° aniversario del Genocidio, el Colegio Mekhitarista llama a

Concurso Nacional de Pintura y Escultura

Las bases podrán retirarse, a partir del 15 de noviembre, en Virrey del Pino 3511, de 10.00 a 18.00 hs.

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams

Tucumán 1438 - Piso 7°
Tel. 40-6809/7112/49-7049

Comité Argentino-Armenio de la U.C.R.

A la comunidad armenia de la Argentina

El Comité Argentino Armenio de la Unión Cívica Radical, "C.O.A.R.A.", se complace en invitar a la comunidad armenia de la Argentina a participar del "Vino de Honor" en celebración del primer aniversario del C.O.A.R.A. y de la instauración del gobierno democrático de la Nación.

El evento, al que han sido invitadas altas autoridades nacionales y provinciales, tendrá lugar el día jueves 20 de diciembre de 1984 a las 20.30, en los salones del Wilton Palace Hotel, Callao 1162.

Las invitaciones podrán retirarse hasta el día 18 del presente, en los siguientes lugares: Cabildo 3955, Teodoro García 2377 esq. Cabildo, Corrientes 5305, Corrientes 1296 7° 74, Tucumán 1660, Lavalle 2476 y Larrea 237.

Comisión organizadora
C.O.A.R.A.

Lola Levi's
Wangler
Florida
F.U.S.

nouri Jean's
de M. NOURIKHAN e hijos
20 SUCURSALES CORDOBA

Lee Wadot
40B
FILTRACOR
UFO

Venta o alquiler temporada

Ingeniero Maschwitz - Espléndida quinta
BARRIO RESIDENCIAL 3000 M²

Parque, casa con amplia recepción, dos dorm., 2 baños, pileta amplia, quincho, casa para caseros.
B Y B ASOCIADOS. T.E.: 393-2631

RIGAR'S

ՃԻՐԱՆՍՍԱ

Տեսակցութիւն՝ Փարիզի Հայոց Նորընտիր Առաջնորդ Գերշ. Գիւտ Եպս. Նազգաշեանի Հետ

—Ձեր ընտրութիւնը շնորհաւորելով, Սրբազան, ձեր պաշտօնակալութեան վարորդային, յարմար դատեցիմ հարցազրոյց մը ունենալ ձեր հետ, համարութեան սեփականութիւնը դարձնելու համար՝ ձեր մտքին ու սրտին խոսող իմն ու մոր առաջադրամքները: Այդ, կ'ուզէի՞ր մաք Բանի մը քառով խօսիլ ձեր ընտրութեան մասին:

—Ինչպէս ծանօթ է, երբ Բարձրաշնորհ Սերովբէ Արքեպս. Մանուկեան վարձանկեցաւ 1984 Փետրուար 7ին, անհրաժեշտ էր շուտով կայացնել նոր Առաջնորդի մը ընտրութիւնը, նկատի ունենալով Փարիզի թեմին կարեւորութիւնը: Այս ուղղութեամբ Մայր

արգէն պատրաստած էր կանոնադրութեան բարեփոխութեան քննարկներ, որ վաւերացուցանուցաւ 19 օրով: 1984ին կայացած ընդհանուր ժողովին կողմէ:

Ի միջի այլոց մատնանշեմ որ վաւերացուած կէտերէն մին կը նախատեսէ. — «Ձարկ տալ հայ գաղութի հոգեւոր, կրթական, ընկերային եւ մշակութային կեանքին»:

Կը գիտակցիմ ինձի վրատահումն պատասխանատուութեան ծանրութեան, եւ այն անկախութեան, զորս մեր համայնքը ունի մեր եկեղեցիէն: Ինչպէս ընտրութեան վարորդային, անբարեկարգութիւն մէջ բոլի ու խոստացալ, պիտի ըլլամ իրենց անկախութեանց ու բաղձանքներուն մակարդակի բարձրութեան վրայ:

Այս առնչութեամբ տեղին է մատնանշել թէ մեր պաշտօնակալութեան վարորդային նախաձեռնարկ եղանք արդէն՝ Փարիզի եւ Երջակայից մեր կրթական հաստատութեանց ղեկավարութեանց ու մտահոգութեանց մօտէն տեղեակ ըլլալու, այս հաստատութեան ներքէ դորացնելու նպատակով:

—Փարիզի եւ Երջակայից հայ համայնքը ի՞նչ կը մերկայացնէ իբր թիւ:

—Փարիզեան շրջանը կը հաշուէ 110,000 հայ, եւ ունի 5 եկեղեցիներ, որոնց գլուխն է՝ ազգային բարերար Ալեքսանդր Մանուկեանի կառուցել տուած մեր եկեղեցին, որուն ճծանկարն է արդէն: Շրջանը ունի մշակութային եւ ընկերային գանազան կեդրոններ, մասով եւ շրջանային ձայնասփիւռի կայան մը:

—Ի՞նչ ծրագիրներ ունիք եւ ո՞ր հասած ե՞ն ձեր առաքին ջանքերը:

•Ներքին կազմակերպական աշխատանքն ենք, որոնք անխաղաղութիւնը, եւ գրգռահոգեարար, ազգային հաստատութեանց հետ մեր եկեղեցւոյ յարաբերութեանց սերտացման, մեր առաքին նախաձեռնութիւնը պիտի ըլլա:

լայ իրագործել մեր համայնքին իսկական մարդաստեղծութիւնը: Այս առնչութեամբ պիտե՛մք մը ստեղծելու վրայ է, զանի նոր մեթոտներով կատարելու համար:

•Այսպիսի գործակցութիւն մը կենսականորէն անհրաժեշտ է, երբ նկատի ունենանք որ ընդամենը կ'երթանք Մեծ Եղեռնի 70ամակին, զոր ողբերկը եւ արժանաւայել շուքով: Մեր կրօնական վարչութիւնը արդէն իսկ մշակած է այս աղօթքով մեր ծրագիրը, եւ յառաջիկայ Նոյեմբերի առաջին շաբաթը յատուկ ժողով պիտի գումարենք:

•Եզրակացնելով, կը վերադառնամ վերի պատկերացումին. այս եւ յետագայ բոլոր աշխատանքներու պիտի ձգտին իրականացնելու զիստոր նպատակս, այն է՝ մեր տունը դարձնել բոլորին իղձերը գործնականօրէն միշտ վառ պահել մեր օճախը, որպէսզի մեր ծխանէ միշտ բարձրանալ արդիւն ու կեանքի խորհրդանշան ծովը...:

(ՅԱՊԱՌՈՒՄՈՎ) Ն. ԹՕՓԱԼԵԱՆ (Փարիզ)

ՊՐԱԶԻԼ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Անհուն ուրախութեամբ կու գանք հաղորդել Պրազիլահայ թեմին հաստատեցալ ժողովարարին, որ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Ս.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Վեհափառ Հայրապետին բարեհաճ կարգադրութեամբ եւ տնօրէնութեամբ, 14 Նոյեմբերին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին մէջ մեծ հանդիսութեամբ կատարուեցաւ Եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը թեմիս բարեհաճ Առաջնորդ Հոգեւորն. Տ. Տաթև Ծ. Վրդ. Դարիպեանին:

Ուստի կու գանք հաղորդել, որ թեմիս նորապատկ Սրբազան պիտի ժամանէ Սան Փաուլօ 8 Դեկտեմբեր Շաբաթ ժամը 10-ին, Գոնկոնեսի օդանավակայանը ու պիտի դիմաւորուի Սալոն Եպիսկոպոս Ապա Սրբազան Հայրը պիտի առաջնորդուի Ս. Գեորգ Մայր եկեղեցին եւ հրաշափառով մուտք պիտի գործէ:

Իսկ Դեկտեմբեր 9-ին Կիրակի օր, Ս. Պատարագի ընթացքին Հայրապետական Սրբատառ Կոնգրեսներուն ընթացքին:

ԱՐԺԱՆԹԻՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գերապատիւ Վրդ. Կղեմէս Մալճեան՝ հայ կաթողիկէ եկեղեցւոյ ականատար կղերականը որ 1970-էն ի վեր կը պաշտօնավարէր Պ. Ալքիշի մէջ, այժմ պաշտօնի բերմամբ տեղափոխուած է Պէյրութ:

Պղնձոս Արքեպիսկոպոս մեկնեցաւ Նոյեմբեր 28-ին, Իր տեղը հիմա եկած է Գերապատիւ Վրդ. Կոմիտաս Պէօճէբեան:

Կարծէ հոս համառօտ կերպով նշել թէ հանրածանօթ Վրդ. Մալճեանը սիրուած ու յարգուած էր Պ. Ալքիշի հայրական կողմէ, միշտ ներկայ գտնուած կրօնական եւ ազգային խնդիրներու մէջ ցոյցացած մանաւորապէս Ալքիշի 24ի առիթներով տեղային թափառաւոր տաճարին մէջ քարոզած Հայրենաշունչ յանդուգն խօսքերով...:

Վրդ. Կղեմէս Մալճեան խոյն աշխատանքով է որ շարունակուեցաւ լրացնել չիւնութիւնը հայ կաթողիկէ եկեղեցին արդիական ոճով եւ բացառիկ թէքնիքով օժտուած որ պատիւ կը բերէ բոլոր հայերուն արժանաւորութեան:

Իր տեղումով թէպէտ ցաւ կը զգանք բաժանումով... Սեղի կը մնայ միայն ըսելով՝ «Յիշատակը չպիտի թառամ հոս, որչե՛րք» եւ բարի մանապարհ՝ յարգածան Վրդ. Կ. Մալճեան:

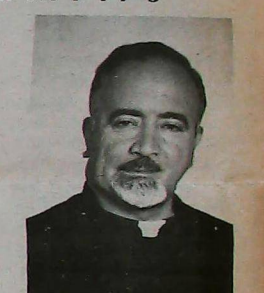
Բարսեղ Ն. Կիրիլիան Մար Տէլ Փլաթ

Նորայր եւ զահակալութեան հանդիսատար արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ:

Դեկտեմբեր 16 Կիրակի օր, նորած Հայրը պիտի մատուցանէ հանդիսատար իր անդրաշնչիկ Եպիսկոպոսական պատուրազը Ս. Գեորգ Մայր եկեղեցին մէջ: Նոյն օր Առաջնորդ Սրբազան Հօր ի պատիւ տեղի պիտի ունենայ Հանգարուեցային աշխարհիկ հանդիսութիւնը:

Վստահ ենք որ մեր գաղութը բարձրօրէն պիտի գիտակցի մեր թեմին շնորհուած այս բացառիկ եւ անսխալիկաց Հայրապետական գնահատանքն ու անսակարկ իր օժանդակութիւնը բերելով թիկունք պիտի կանգնէ մեր եկեղեցւոյ, Ազգային եւ կրթական ծրագիրներուն, որոնք պիտի զիստարուին Սրբազան Հօր առաջնորդութեամբ:

Նոյեմբեր 1984 Սան Փաուլօ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊՐԱԶԻԼԱՆԵՍ ԹԵՄԻ

Կղերին արդիական ոճով եւ բացառիկ թէքնիքով օժտուած որ պատիւ կը բերէ բոլոր հայերուն արժանաւորութեան:

Իր տեղումով թէպէտ ցաւ կը զգանք բաժանումով... Սեղի կը մնայ միայն ըսելով՝ «Յիշատակը չպիտի թառամ հոս, որչե՛րք» եւ բարի մանապարհ՝ յարգածան Վրդ. Կ. Մալճեան:

Բարսեղ Ն. Կիրիլիան Մար Տէլ Փլաթ

Եկեղեցւոյ Կրօնական Ընկերակցութեան կանոնադրութեան արմատականութեանց հիմամբ, նոր Առաջնորդի ընտրութեան համար ժողով գումարուեցաւ Մայիս 9ին: Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը, Լատին Ամերիկայի մէջ իր հայրապետական շրջապատէն էջմիածին վերադարձի ճամբուն վրայ, 3 Յունիսին Փարիզ հանդիպելով հանդիսատարապէս հաստատեց մեր ընտրութիւնը, զոր վաւերացուց թիւ 1271 եւ 5 Յուլիս 1984 թուականը կրող կոնգրակով:

—Ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեր առաջին բայը:

—Կրօնական Ընկերակցութեան կանոնադրութիւնը, մը շարունակ եւ ֆրանսական իշխանութեանց կողմէ վաւերացուած՝ 1954ին, երեսուն տարիներէ ի վեր բարեփոխութեան չէր ենթարկուած, այժմ հակառակօրէն իմաստով: Երբ տարի առաջ կազմուեցաւ յանձնախումբ մը, նախագահութեամբ լուսահոգի Սրբազան Հօր, եւ Մեթր Արմէն Բարսեղեանի, Մեթր Էմիլ Ասեղեանի, Պ. Պատրիկ Կէնճեանի ու իմ մասնակցութեամբ: Այս յանձնախումբը

Հարցազրոյց՝ Պոլտյ Պատրիարք Շնորհ Արքեպս. Գալուստեանի Հետ

(Շարունակութիւն 7րդ. էջէն)

թիւն ընկէ գատ ոչինչ կրնայ ընել իր վիճակը աւելի բարելորդելու: Այս Երբական ու մարդասիրական օժանդակութեամբ Պատրիարքարան կ'ընէ բոլոր հայ բանտարկեալներուն, որոնց թիւը բարեբախտաբար շատ քիչ է:

—Ի՞նչ է գաւառներու հայութեան վիճակը. հարաւորութիւն ունի՞ր անոնց հոգեւոր մատակարարութիւնը բնականաբար:

—Երբ գաւառներու հայութեան մասին է խօսել պէտք է գիտնալ թէ Թուրքիոյ Արեւելեան եւ Արեւմտեան-Եգեան կամի շրջան-Նախապետութիւն մէջ արդէն հայութիւն չէ մը: Բացած Առաջին Աշխարհամարտէն յետոյ: Եղածները ցրուած էին երկրիկ հարաւ-Արեւելեան Նախապետութեան Տարապարտ, Մարտին Եւրոպ. ինչպէս ման անոր կեդրոնական մասերը-Անգարա, Եգիպտոս, Կիսարիա, Մակա-

թիա, Ելազըր Եւրոպ. ինչպէս ման Սե Ծովի եզերքներ-Գաւառներ, Ամասիա, Սիւնայ, Պոլսապատ, Օրտու-Եւրոպ. Ատոմք Եւրոպական արտասահման գաղութով զգալիօրէն ճաւաղած են: Դեռ վեց եկեղեցիներ ունիմք այդ շրջաններու մէջ եւ երբեք հոգեւոր իրաւունքներ, որոնք անհրաժեշտ հոգեւոր մատակարարութիւնը կ'ընծայեն անոնց:

«ՊԱՏԻՐԱ»

ESCUELA ARMENIA DE VICENTE LOPEZ (INCORPORADA) Arenales 1631, Florida, Vicente Lopez, Tel. 795-0772 AÑO LECTIVO 1985, ABIERTA LA INSCRIPCION JARDIN DE INFANTES Y PREESCOLAR: Doble turno. (Armenio-Castellano) de 8 a 16 horas. Instalaciones modernas y adecuadas para las necesidades de los infantes. Comedor, jardin con aire y sol, con cesp, juegos infantiles. ESCUELA PRIMARIA: Doble escolaridad, (armenio-Castellano) de 8 a 16 horas. Educacion integral basada en principios morales cristianos y pedagogicos modernos. Idioma ingles (programa CULTURAL INGLESA) Historia, Catecismo, Cultura y Musica Armenia, Matematica moderna, Educacion Fisica, Labores, Biblioteca bilingue y comedor escolar. INTEGRE A SUS HIJOS A LA COMUNIDAD ARMENIA POR INTERMEDIO DE LA ESCUELA ARMENIA DE VICENTE LOPEZ, DONDE PERSONAL DOCENTE ESPECIALIZADO PREPARA A SU HIJO COMO UN ARMENTINO Y UN BUEN CIUDADANO ARGENTINO Horario de secretaria: Lunes a Viernes de 8 a 16 horas.

Զորավար Անդրանիկ եւ Հայ Յեղափոխական Շարժումը

Շնորհակալությամբ ըստա-
ցանք Կորոզային այս աշխա-
տարկությունը, 750 էջերի
թաղկացած: Հայ դիցազմին
ամենամեծ կենսագրություն

ընդմէջն, կը տեղեկանանք
Հայոց Պատմութեան 1850-
1920 շրջաններուն ցարդ մուր-
մնացած կարգ մը դրուագնե-

րուն:
Ստորեւ մեր ընթերցողնե-
րուն կը ներկայացնենք հաս-
տի մը վերոյիշեալ գիրքին:

Պօղոս Նուպար Փաշայի Պատգամը՝ Ալ. Խատիսեանին

Երբեմն կը պատճառաբան-
վի թէ Անդրանիկը - ինչպէս իր
ժամանակակից գրեթէ բոլոր
գեղավորները - ուսում չու-
նէր. սակայն թերուս ըլլալը
չէր պատճառ իր անտեսուե-
լուն, պատմութեան մէջ բազ-
մաթիւ աշխարհաստան դե-
կավորներ, մինչեւ 20-րդ դա-
րու առաջին կիսուն տեքթա-
թիւները, Համալսարանա-
ւարտներ չէին...:

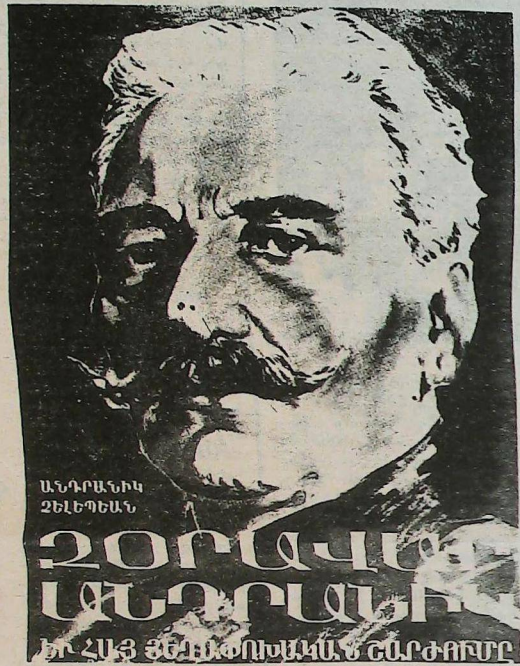
Անդրանիկը 30 տարիներու
ազատական փորձառութեան
մեծեր, կատարելապէս թրծ-
ւած էր չընդհատի քաղաքա-
կան ստորանքներուն եւ դի-
ւանագիտական մեքենայու-
թեան մէջ, ունէր բացառիկ
ներգիտակցութիւնը ինքնամի-
մտքին եւ ապագայ դիտաւո-
րութեան մէջ թափանցելու,
եւ շատ աւելի իմաստուն,
չընտելացած եւ հեռատես
զուրկ եկած էր ժամանակի
փոթորիկներուն ու վերիվա-
րումներուն մէջէն բան միւս
միւսմիտ-մտաւորականներն
ու վարժապետները, որոնց
մէջ մասը Կ. Պոլսոյ Կեդրո-
նական Ժառօթարանին կամ
Թիֆլիսի «Կիւրապարտ»-ին
անդին զարգացող տեսած...:

Կուսակցութեան հրա-
ժարիկը կրնայ չատերու կող-
մէ նկատուիլ իբրեւ գլխաւոր
ազգային Անդրանիկի մեկու-
սացուելուն, սակայն հարցը
անիւր Դաշնակցութեան քա-
ղաքական ուղեծրիին հետ
կապուած էր, քան կուսակ-
ցութեան հրաժարելու ան-
խիտապիկի իրադրութեան
հետ:

Ռուսական Յեղափոխութե-
ան ետք, Հ.Յ. Դաշնակցու-
թիւնը, փոխանակ Ռուսոյ
նովանաւորութիւնը փոխուե-
լու, Թուրքիոյ հետ կապաւոր-
ութեան զայու անհրաժեշտ
քաղաքականութիւնը որդեգ-
րեց, եւ երեսանի կայսրանին
մէջ լայն էր նորի փայտե-
րուն ծաղիկները նուիրե-
լով, իսկ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ
Թալաթներու եւ Էնվերներու
որոքըր ինչպիսի, խորհրդան-
իշ Թուրքիոյ կրնան կարեւ-
որի՝ Հայոց եւ ինչպէ՛ր պատ-
մական Հայաստանի վերջին
պատմութիւն...:

Իրացի Թուրքիոյ հետ ըը-
նակաճ յարաբերութիւններ
հաստատելը տարրութիւն
իր վերջին իրեն արտաքին
քաղաքականութիւն, սակայն
գործառնարար դրացին ինքը
չյոյնացողը չէր բարի դրաց-
նութեան, ինչպէս որ գահա-
վիժող ղեկավարուն ընթացք
ցոյց պիտի տար 1920 թրուա-
կանին...:

Անդրանիկի եւ Հ.Յ. Դաշ-
նակցութեան քաղաքական
վարքագիծըրը Համալսարա-
նան չէին իրարու ա՛յդ իսկ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ
ՉԵԼԵՊԵԱՆ

ԶՈՐԱՎԱՐ
ԱՆԴՐԱՆԻԿ
ԻՐ ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈՒՅԱԿԱՆ ՇԱՐՇՈՒՄԸ

պատճառով Անդրանիկի հա-
մար որեւէ պետական պաշտոն
ընդունելի պիտի չըլլար ո՛չ
Դաշնակցութեան եւ ո՛չ ալ
Թուրքերուն համար: Հերոսը
զոհն էր կուսակցութեան ար-
տաքին - եւ ոչ թէ ներքին-
քաղաքականութեան:
Նորաստեղծ Հայաստանի
Հանրապետութիւնը, զօրա-
հաւաքի պէս իրիտ կարելու
գործ մը յաջողցնելու համար,
պաշտոնի կողմէ էր մի ոմն
վէլլետեանը: Պր. վէլլետեան
Վան գտնուած էր, եւ վաշտա-
պետի պաշտոն վարած գուն-
դերէն մէկուն մէջ: Ան «գը-
րական հակութեանը ունեցող
չափազանց համարելու եւ
մեզմը բնաւորութեան տէր հա-
նելի անձնակցութեան մըն
էր» ամսագրին մէջ, արժէքա-
ւոր յօդուածներ ալ ստորա-
գրած էր:

Բայց վէլլետեանի պետական
պաշտոնը խոտոր կը համեմա-
տել իր հետաքրքրութիւննե-
րուն, գրական հակումներուն
եւ մեղմ բնաւորութեանը հետ:
Վանի նախկին քաղաքապետ
Աւետիս Թէրզիպաշեան, երե-
ւանի փողոցներէն մէկուն վը-
րայ կը հանդիպի իր ազգակա-
նին, երիտասարդ մը, որ հա-
զիւ բարեւ տուած կը փութայ
հրաժեշտ առնել, բռնելով՝
«Զօրակոչ ստացած եմ եւ
վարը Տարուր կը մեկնիմ:
Երկու որ ետք, Թէրզիպաշե-
ան միեւնոյն փողոցին իրայ
դարձեալ կը հանդիպի իր ազ-
գականին: Երբ զարմանք կը

չայտնէ թէ ինք պէտք էր Եւ-
րոպ եղած ըլլար՝
«Զօրակոչին սրահը երկու
դուռ ունէր, - կը պատասխա-
նէ երիտասարդը: Զինուոր-
ցուները մէկ դռնէն ներս կը
մտնէին, միւս դռնէն դուրս
կ'ելլէին: Տեսնելով որ ինձմէ
զատ մարդ չմնաց, ես ալ ձը-
ղեցի հնոցապա...»:

Հայաստանի Հանրապետու-
թեան նախագահի պաշտոնին,
պատգամական նախարարի
պետին եւ զօրահաւաքի յա-
ջողութեան համար, Զօր. Ան-
դրանիկի պէս ժողովրդային
պաշտամունքի ատարկայ
դարձած ղեկավարի որ պէտք
ունէր Հայաստանի Հանրապե-
տութիւնը, եւ ոչ թէ վաշտա-
պետ վէլլետեանի մը. սակայն,
ախո՛ս որ Դաշնակցութեան
եւ Անդրանիկի քաղաքական
ուղեգիծըրը հակոստանալ ուղ-
ղութիւններուն կը նայէին, եւ
զորմանցութիւնը երկուքին
միջեւ անկարելի դարձած էր:

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ 2
ԵՒ ՎԵՐՁ
(Ա. մարտ տես Մարտարապա-
տի քիւ 315-ին մէջ)

Լսա՞ծ էիք... Քաղուածքներ՝ Շահան Շահնուրի «Վաւերաթուղթ»էն

ՓԱՐԻԶ

...Ինչքան մեծ բարիք մը
պիտի ըլլար Հայուն համար,
եթէ... ժամանակին վարկա-
րեկած ըլլային... ամբողջու-
թեամբ չէզոքացուցած ըլլա-
յին այն ուսանայ չէֆերը, ո-
րոնք միշտ դուրսէն վարեցին
ազատագրական պայքարը եւ
միշտ առանց ճանչնալու ձեւ-
թուները: (Եւ դեռ մինչեւ
այսօր միջէ չունի՛ր չէֆեր
որոնք նստելով Փարիզ եւ
Պոստոն՝ կը համարձակու-
նէր ծախել երեսանին): Ան-
հրաժեշտ էր որ անոնք գրտ-
նուէրին տեղույն վրայ եւ
ճանչնային միջավայրը, բայց
այդ պարագային ալ պիտի
ձախողէին, ապացոյց որ ուս-
նայ դաշնակցականները ի-
րենց երկրին մէջ էին՝ երե-
ւան, բայց իրենց կառավա-
րութիւնը ազէտ բերաւ Հայուն
գլխուն: Անհրաժեշտ էր որ ա-
նոնք զործածէին իրենց ինչ-
քը, բայց այդ պարագային ալ
պիտի ձախողէին: Անհրաժեշտ
էր որ անոնք գործածէին ի-
րենց յոյժն ու փորձառութիւ-
նը, բայց նոյնիսկ իրենց ոյ-
ժով ու փորձառութեամբ՝ ան-
նոնք վնաս պիտի հասցնէին
մեզի: Փանջուռնին յստակ-
նիւր այդ է՝ վնասել:

(Էջ 21-22)

Այս օրուան դաշնակ քաղա-
քական գործիչները մեզի կու
տան, շատ մը ընդվզեցողիք
բաներու կարգին, անտանկի-
օրէն միօրեակալ բանի մը տը-
պաւորութիւնը:

(Էջ 34)

Գիտե՛ք թէ դաշնակ գրիչի
մը սուտ շինելու մէկ շատ ծա-
նօթ եղանակը հետեւեալն է:
Կ'առնէ քան մը, զոր օրինակ
1920 թուականին, եւ զայն կը
գրէ 0192: Ինչպէս կ'երեւայ,
0-ն ետեւէն անտեղով առաջ
դրուած ու թուականայ աշա-
կերպուեցաւ: Այսպէս կը բացա-
րանէ երեսնի՛ր՝ աչքը աչքիդ
մէջ:-

—Ես չեմ ստեր: Կարաւ այս-
պէս յանձնուեցաւ: Փետր.
18-ը այսպէս եղաւ: Ես չեմ
ստեր, քանի որ իմ կողմէն ու-
շինչ կ'անցնեմ, պատմու-
թեան բոլոր տարրերը ճիշդ
են:

Իրաւ այ թիւ քան մը չաւել-
ցնելու եւ իր ինքնա չորս տար-
րերը ճիշդ են: Մէկը՝ 1 է, 9-ը՝

(Էջ 49-50)

Շահան Շահնուր

9, եւայլն: Բայց ան չորսեր թէ
1920-ը կազմող տարրերը
միայն չորս չեն, քանի որ կայ
հինգերորդ տարր մը, որ է թիւ-
ւորու չարքը: Ա՜հ այս հինգ-
երորդ տարրն է, որուն գո-
յութիւնը անգիտանալ կը ձե-
ւանայ եւ որ վարկավոր կը չըր-
ջէ ամէն բան:

(Էջ 36-37)

Դաշնակ չէֆերը կարող են
ստեղծել ծով-ծով Հայաս-
տան, կատարեալ անկախու-
թիւն, դրախտ-Հայրենիք եւ
դեռ ինչ որ կ'ուզէք: Բայց ինչ
այդ բաները պատահին, մենք
պիտի ըսենք անպայման՝ թէ
անանխնայեց հրաչք մը պա-
տահեցաւ, թէ դաշնակ չէֆեր
յաջողեցան հակառակ իրենց:

Ինչպէս կ'երեւայ, Օսման
դաշնակ չէֆեր հանդէպ չէ
ճանչցած ոչ մէկ մեղմացուցիչ
պարագայ, քանի որ անտեսու-
ով մտերմի կ'անար, Փան-
ջուռնին բոլոր տարրերը
ցոյց տուած է փաստակար:
Բայց ստիկ պէտք է չհետեցը-
նիլ թէ Օսման ատած է դաշ-
նակ չէֆեր՝ որեւէ մէկին ա-
ւելի: Բնաւ երբեք: Ամենին ա-
ւելի դիրքը կ'առնէ եւ պիտի
կը սիրեն համոզման մար-
դիկ: Կասկած չկայ թէ դաշ-
նակ չէֆեր ապէտ մը կ'աշու-
թեան մէջ, բայց ան միամա-
մանակ իր հետ կը բերէ գոմի-
կութեան տեսակ մը՝ որ քաղա-
քական է, որ ստերեոթոյ է: Ը-
սենք բուն բառը - սիրելի է:
Եւ Օսման կարողած է դաշնակ
գոմիկ չէֆին, ան սիրած է մէկ
հատիկ Փանջուռնին:

Regalos Armenios

Creaciones de

Manuel Gheridian

Tel. 613 - 2388

ԱՐԴՊԵ
ՉԵԼԵՊԵԱՆ
ԶՈՐԱՎԱՐ
ԱՆԴՐԱՆԻԿ
ԻՐ ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈՒՅԱԿԱՆ ՇԱՐՇՈՒՄԸ

RIGAR'S

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Դանիէլ Վարուժան Արդի Հայաստանի Մէջ

Գրեց՝ Վարուժան Անէմեան

Հայրենիքի Պետութիւնը կը տօնէ Դանիէլ Վարուժանի 100-ամեակը:

Իրերայաջորդ հանդիսութիւններով, համագորակիւն կերպով նշուեցաւ Դանիէլ Վարուժանի ծննդեան հարիւրամեակը Հայրենիքի մէջ: Այդ առթիւ, ստացուած «Գարուն» «Հայրենիքի Զայն», «Դրա-կան Թերթ» եւ այլ հանդէսներուն մէջ գրական, ուսումնասիրական եւ տեղեկագրական բազմաթիւ գործիքներ յոյս տեսան Մայիսի եւ Յունիսի ամիսներուն:

«Հայրենիքի Զայն»ի 13 Յունիսի 24 իւ համարը ամբողջութեամբ, իսկ «Գարուն» գրական ամսագրի ներկայ տարուայ թիւ 5 համարին կա-րելու մասը յատկացուած էր նախատուած, տաղանդաւոր քանաստեղծին, անոր գրու-կան, կենսագրական եւ մըտե-րիմ ապրումներուն եւ ծրգ-տումներուն մէջ: Իսկ քաջա-րիկ յարգամբ մատուցած է հայրենիքի բարեկարգի, Հա-յաստանի Գործընդուն Միու-թեան Բարտաւր Պերճ Զեյ-րուկեանը, քանաստեղծին՝ տարագրութեան եւ դէպի մահ աւերակային վերջին օրերը պատմող «Մեծ Լուսինը» տրամաշի ստեղծագործու-թեամբ, որը արդէն իսկ քե-մագրական է ներկայումս հա-սարկութեան համար: Սրբ-տառու ըրվակայութեամբ եւ հոգեկամ թոյլեւ պատ-րաստուած բարեկարգութեան դերակատարները համրուած անձնք են, ուր, բացի Դանիէլ Վարուժանէն կարելու դէմ-քեր են իր կողակիցը՝ Արաբ-սիմ, Կոմիտաս Վարդապետը, Ռուբեն Սեւակը, եւ թուրք պաշտօնատար ձեմալ Օղուզը, ինչպէս Բանի մը անձնք, քո-

լորն ալ նշուողի՝ Գոհեր: Եւ անկարելի էր որ Պերճ Զեյ-րուկեանին ուշադրութենէն վրիպէր բանաստեղծին հե-տեւեալ տողերը.
-Լացէք, լացէք, ով հեգ
մայրեր, հեգ հարսեր
Աստղերէ աստղը ձեր ողբանք
ձգած՝
Այսօր մեր սեւ հողին վրայ
Սա մորթուած Արշալոյսները
լացէ՛ք...
մեր մեռելները բոլոր
Միահամուռ ոտովումով
Պիտի կանգնին գերեզմանին
մէջ իրենց,
Ու անհամբեր հեռու՜ն,
հեռու՜ն ակնապիկ
Պիտի սպաննէ Վարդահեղձ
գալուտին
Արշալոյսի մ'Արշալոյսի մը
որուն
(Հատուցէք ինձ, մայրեր)
Ես ստնաձայնը կ'ստնեմ:

Եւ ահա, այդ Արշալոյսը Վարդահեղձի կեանք է իր նա-հատակութիւնէն համրուած տարիներ յետոյ, եւ նոյն Ար-շալոյսին գաւակները որ այ-սօր կ'ողորմ եւ կ'ոգեկոչեն ի-րենց տեսանող «դաշակցա-կան» եւ տակաւին որպէս «քե-կեք» յորդորուող մեծ եղբայրը, մտաւորական եւ մտաւորական նետուած կամուրջ մը իրենց հոգիներուն մէջ: Վարուժանը ուրիշ Փարամազ մը եղաւ, հայ ժողովուրդի լուսահեղեղ ապարմ տեսնող, մին քա-նաստեղծօրէն իսկ միւսը յե-ղափոխականօրէն: Բայց այդ օրերուն, ամէն քանաստեղծ մաս մը յեղափոխական էր,

ինչպէս ամէն մէկ յեղափոխ-ական մաս մը քանաստեղծ:

Զկայ անկիւն մը ուր չգըտ-նուի քանաստեղծութիւն մը վերոյիշեալ բերք եւ հանդէս-ներու էջերուն մէջ: Անոր «Մարտուններ», «Յեղին սիր-տը», «Հային երգը» եւ «Հե-թանա Նրգեր»ը ընդելուզ-ւած են իրարու, որոնք միակ հասարակաց պատգամով մը կը ներկայանան ու կը յաւեր-ժանան հայ ժողովուրդին ըս-տեղծագործական տաղանդ-վը: Իսկ այս առթիւ, անշուշտ Վարուժանեան տաղանդով, ո-րուն մասին քաջամարի նի-տասարդ քանաստեղծներ «Գարուն»ի մէջ արտայայտ-ւած են, եւ զայն կը նկատեն առանցքաւոր միտք, ընկերա-յին եւ ազգային ներկայ պայ-մաններուն համապատասխան իր խղամբներովը եւ կենսու-նակութեամբը:

Ո՛ր աւելի պիտի պատշա-ներ ու պիտի գտնուէր իր հա-րազատութեանը մէջ Դանիէլ Վարուժանին անձն ու գործը, որքան իր սեփական ու երա-գած հայրենի հողին վրայ:

Ապա երիտասարդ գրող Ար-մէն Մարտիրոսեան, «Դեպի աղբիւրը լոյսին» քանաստեղ-ծէն վերցուած խորագրին ներ-քեւ կը գրէ ի միջի այլոց. «ա-կամայից այդ բերեցինք Դան-իէլ Վարուժանի բանաստեղ-ծութիւնը...»

ՅԱՐԱՆՍԱ

Բարեգործականի Նոր Մասնաճիւղ Մը Քոթ-Տագիւտի Մէջ

Հոկտեմբեր 21-ին, պատ-ւոյ նախագահութեամբ Տարօն Վրդ. ձերէնեանի Նիսի մէջ, ժողով մը գումարուած էր ծը-նունդ տալու համար Հ.Բ.Ը. Միութեան նոր մասնաճիւղի մը: Ներկայ էր Հ.Բ.Ը. Մ.ի խորհրդատու-փաստաբան՝ Շաւարշ Սեւակեան եւ Հ.Բ.Ը. Մ.ի կողմէ (որու Ցրանայի կեդրոնն է՝ 11 Սփուռ Ակումի, Փարիզ) նա-խատեսուած անձնք:
Այսպէս հիմ առած նոր մարմինը մկրտուեցաւ՝ Հ.Բ.Ը. Մ. - Քոթ տ'Ագիւտ եւ նշանակուեցան հետեւեալ ան-դամները:-

Պատուոյ Փոխ-Նախագահ.- Պ. Սուրեն Հանէսեան, բարե-րար անդամ:

Պատուոյ անդամներ.- Ե-րամեան եղբայրներ, բարե-րար անդամներ:

ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆ
Նախագահ.- Տիգրան Ռեմի-ն, ձեկիզեան:

Փոխ-Նախագահ.- Պ. Յա-կոբ Յակոբեան:

Բարտուղար.- Օր. Ան-հիտ Օհանեան:

Գանձապահ.- Պ. Արման Թէգեան:

Խորհրդատուներ.- Տիգրան Ստեփան Աղապարեան, մէկը Գրիգորեան Գորգեան, Պ. Յովհ. Զիլինկերեան:

ՊԱՏՈՒՅՑ ՄԱՐՄԻՆ

Պատուոյ Նախագահ.- Մու-շեղ ձերէնեան, պատուոյ ան-դամ եւրոպայի կեդր. յանձ-նաժողովի:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

«Նայիրի» Պարախումբ

Կերակի 25 Նոյեմբերին, տեղի ունեցաւ ՀՕՄ-ի «Նայի-րի» պարախումբի ելոյթը, զե-կը ներկայանան յիշատակա-նայ նոր պարտայոյցին՝ Ճորճ Թորիկեանին:

Յայտագիր բաղկացած էր հայկական տունի, ժողո-վրդային եւ արդիական պա-րերէ: Երկրորդ մասի գործա-դրութեան ընթացքին խում-բին ընկերակցեցաւ նուագա-խումբը:

Ճորճ Թորիկեան հայկական պարարուեստը սիրող եւ անով

խանդավառ երիտասարդ ոչ մըն է, որ Լիբանանի մէջ մաս կազմած է Նոր Սերունդ Մը-շակ Միութեան երգի - պարի անսամբլին, եւ Թէքէեան Մը-շակութեան Միութեան կող-մէ ուղարկած է Հայրենիք

Բոլորովին նոր անդամներ բաղկացած ըլլալով, պարա-խումբին կը պակսէր փորձա-նուութիւն, որ վստահ ենք ձորճ Թորիկեանի ղեկավարու-թեամբ յաջորդական տարիներուն պիտի իրականանայ:

Ես հեռուոր տնակ մ'ունիմ
Շինուած լիճին ափն ամառի
Դուրբ բաց է.- հոն մտերիմ
Ճրագս է վառ ու կը նայի...

Արտասանում էինք բոլորս
Եւ ես, եւ կիսն, եւ երեխանե-ր: Նրա ստեղծագործութիւն-ը կարծես մեզ հետ խօսում է, ցաւեցնում է հոգիս նրա ան-վերադարձ կորած ձեռագրերի տխուր փաստը: Իսկ ապագայի մարդկանց ի պահ եւ տրուած մեծած նախնիների մատու-

րով հարստացած այս ափ մը հողը, որը հերկելուց յետոյ՝

Ու երբ Թեւովը մատնելով
Սերմանեան քու սերմնոյն
Հնձեռ Թեւովը աստղերուն:

Միայն այդ դէպքում նրա չունեցած շիրիմը օտար եր-կրմէի տակ նորից չի մրսի անձրեւի, քանի որ ժամա-նակի անիրաւ ու անպիկա-նունահարումից:

ՀԱՐՈՒՆԱԿԵԼ

CMA
CENTRO UNIVERSITARIO ARMENIO

Comenzamos el verano al mejor estilo del
"CLUB MEDITERRANEE"

-Originales juegos y complicitancias
-Pileta, sol y mucha musica
-Ala noche fiesta sorpresa

Sábado 22 de diciembre desde las 10.00.

QUINTA EN ING. MASCHWITZ

Llamar al: 50-4740 - 785-4660 - 773-1627

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻԻ ԸՆԿԵՐԱՅՈՂ ՏԻԿԻՆ ՄԸ

Տիգրան Ելիսա Փաշոյեան իրեն ընկերացող վտահելի ըն-կերուհի մը կը փնտռէ:

Յանձն կ'առնէ տրամադրել սենեակ, ճաշ եւ նիւթաշնորհ վարձատրութիւն:

Մանրամասնութեանց համար դիմել անձնապէս հետեւեալ հասցէին:-

Համբարձում

Padilla 831, 2º Piso. Հէս. 854-8269

Հայաստանի Անկախութեան Առթիւ

Գրեց՝ Մուշեղ Մեսրոպեան

Բռնադատուած անկախութեան այս աքսորին մէջ գարունայի պարագան սա է, թէ Դաշնակցական պարագայինները ինչպէ՞ս յետոյ, սիրայածար իւրացողին այդ ամօթալարտ իրանքը, եւ իբր իրենց կողմէ՞ յայտնականորէն ձեռք բերուած յանդուգին շարունակեցին տեսնելը:

Երբ կ'ուսումնասիրենք 1875-1890 իրարու յաջորդող եւ կամ միաժամանակ գործող հայ յեղափոխական կազմակերպութիւններու նպատակը, բնորոշող հիմնական ծրագիրները, կը տեսնենք թէ անկախութեան զարգացման երեւելի մտադրութեան իրենց իրաւունքը գտած է ոչ յեղափոխականներու մտքին, եւ ոչ այ անոնց կազմած ծրագրութեան շրջանին: Միայն Հնչակեան կուսակցութեան կողմէ՛ յիշուած կայ, Թուրքա-Հայաստանի մասին, «քաղաքական անկախութիւնն ապահովելը, շատ անորոշ եւ տարօրէն կերպով շնչաւ 1887 թիւ 1:

Իսկ գալով 2-3. Դաշնակցութեան հիմնական ծրագրին, ան կ'ըսէ «Քեօթիպի թուրքերի ընդամենական խայտառակ լուծել, եւ ոչ այ անոնց համընդհանուրութեան, աշխատանքի պայտնութեան, խոսքի եւ համոզումի ազատութեան...»:

Կ'ըսեմ ընդ միշտ ըսեմք, թէ Հայ յեղափոխական բոլոր կազմակերպութիւններու միակ ու միակ նպատակն է եղած Տաճկա-Հայաստանի բարեփոխումներու հարցը: Այս հարցի հետապնդումի միջոցին, Հայ ժողովուրդը, Հայ ազգ. մարմինները եւ Հայ յեղափոխական կազմակերպութիւնները, ամէն անգամ որ առիթը ներկայացած է, յայտարարած են, թէ անջատողական զարգացումներ չեն հետապնդել:

2-3. Դաշնակցութեան Թիֆլիսի մէջ գումարուած առաջին ընդհանուր ժողովը իր որոշումը տուած է, եւ այդ որոշումն է Տաճկա-Հայաստանի մէջ ձեռք բերել քաղաքական եւ տնտեսական ազատութեան: Իր կազմութեան առաջին տարիներուն եւ մինչեւ 1913 թուական դաշնակցական գործիչներ, իրենց հրապարակախոսութիւններու միջոցին ոչ միայն չէին արտասանել «անկախութիւն» բառը եւ անոր վարդապետութեան գովաբանքը, այլ եւ չէին ընդունել անկախութիւնը, ՈՐՊԻՍ ՊԱՆԱՆՔ: Դրոշակ, 1893 թիւ 5: Այս թիւը պաշտպանած է Կոնստանդնուպոլսի, Դաշնակցութեան վերաբերեալ իր տեսական եւ պատմական հրատարակութիւններուն մէջ:

1902 Փետրուարին կը իշխան Սապահյանի նախնականութեամբ Փարիզի մէջ գումարուեցան Օսմանցի ազատականներու խորհրդակցական ժողովը, Հայ Յեղափոխական կազմակերպութիւնները, Դաշնակցականները այ միասին, Թուրքերու հետ համագործակցութեան իրար յարապայման Պետիկն

Վեհաժողովի 61րդ յօդուածը զինքն մէջտեղ եւ անոր գործադրութիւնը պահանջեցին: Ժողովը վիճեցաւ, եւ Դաշնակցական թերթերը ԱՆԿԱՐԵԼԻ յայտարարեցին «ՀԱՅ-ԹՐԿ-ՔԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԵՐՔԱՆ ՍԵՐՔԱՆ ՎԵՏՆԻ ՎՐԱՅ»:

Դաշնակցութիւնը այդ ԱՆԿԱՐԵԼԻութիւնը կը յայտարարէր այն ատեն, երբ իր շարքերուն մէջ ծայրը ունէր տաճկահայ տարրը, որ իր իսկ մորթին վրայ զգացած էր թրքական խժոժութիւններն ու զուլումները: Պարագանները փոխուեցան սակայն 1905ին, երբ Դաշնակցութիւնը յարեցաւ Միջազգային Ընկերակցութեան: Արեւելեան եւ արեւմտեան հասանքները իրարու բախեցան: Ու վերջապէս 1907 Մայիսին գումարուած Դրոշակներու պատգամաւորական ժողովին մէջ Ռուսահայ տարրը յայտնաւորեց տարակուսահայ հաստատման վերջը: Եւ այնուհետեւ Տաճկահայ դատ եւ հայկական հարցը նպատակ մը ըլլալէ աւելի եղաւ ՀԱՍՈՒԹԱՐԵՐ ԽԱՆՈՒԹՅԱՆ Դաշնակցութեան ԱՐԻՆՍԱԿԱՆԱՅԱՄ ապագային յեղափոխութեան ձեռքը:

Այս ամփոփ վերլուծումին վերջ թողունք, որ դէպքերն ու իրողութիւնները խօսին:

1. 1907-ին Դաշնակցութիւնը կը համընդհանուր իմիջահատի հետ, եւ 1902-ի անկախութեան կԱՐԵԼԻ կ'ըսէ «1907-ին հրաժարելով Պերլինի 61րդ յօդուածէն, որուն գործադրութիւնը յեղափոխական ուղիով ձեռք բերելու նպատակով կազմուած էր: Եւ իր պաշտօններով այն ատեն յայտարարեց, թէ «Պերլինի 61րդ եւ 22րդ յօդուածները այնչափ կորսնցնում են իրենց գոյութեան իրաւունքը... դաժնում են Օսմանեան Պետութեան ներքին խնդիրները» Դրոշակ, 1909 թիւ 4:

Եւ այս ազգային պահանջին ուղարկումը տեղի կ'ունենար ի զին քանի մը երեսփոխական ամբողջներու: Ուսումնական իրաւունքի հաշիւ...:

Անկողի կը նկատուէր հոս մանրամասնել այն բոլոր տրեսուր եւ կործանարար դէպքերը ու շարժումները որոնց զերանատուները, հերոսային ինկածութեամբ ուղեցին նախ Պատրիարքական հեղինակութիւնը խորոտակել, ապա կարգաւորել Ազգ. Երեսփ. Ժողովին կազմը, ալ ու ձայն լախտ եւ ատրանակայ ցոյց տալով, յենած դահլիճ Թալաթի մը եղբայրական ոչ թին: Եւ երբ Դուրեան Պատրիարք Թուրքերին կը պահանջէր Ա-

տանայի Զարդերուն ծնունդ եղող որբերը, զորս կ'ուզէր կառավարութիւնը դաստիարակել իր հակողութեան տակ, զանոնք թրքացնելու համար, Դաշնակցութիւնը իմիջահատի հետ 1909ի վերջերը Մեյմանիկի մէջ իր կնքած նոր եւ ամօթալարտ համաձայնագրով, կը պաշտպանէր իմիջահատի անիրաւ եւ ազգայնապաշտաններ, որպէսզի իր շարքայիններէն մին, ընկեր վահագն պաշտօն մը ապահովէր ձեռնային փաշայի հովանաւորութեամբ բացաւ Ատանայի Թուրք որբանոցին մէջ: Եւ Դուրեան Պատրիարք կը հրաժարէր:

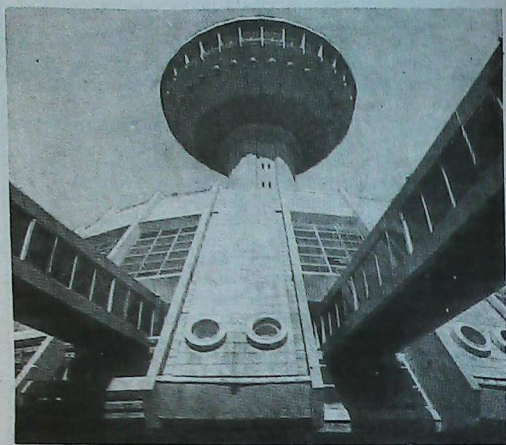
Կարծէ՛ հոս յատուր բերել 1910ի ԹԱՅՄՍԻ Յունուարի թիւերէն մէկուն մէջ հրատարակուած յօդուածի մը սա տողերը:

«Պատրիարք Դուրեան Սրբազան հրաժարեցաւ բողոքելով: Այս հրաժարականէն հազիւ քանի մը օր անցած էր եւ անա լրագիրները ծանուցին Դաշնակցութեան եւ Ժեմ թուրք Բոմբիւի միջեւ համաձայնութեամբ մը կազմուելը: Դաշնակցութեան ըրածը, քարեպտանի չէր. ժամանակը անշուշտ գէշ ընտրուած էր: Դաշնակցութիւնը նշաւակ եղաւ քարծի եւ պաշտօնի հետամուտ ըլլալուն համար, փոխանակ շարժումներուն համար արդարութիւն պահանջելու»:

ԹԱՅՄՍԻ այս դատաստանէն վերջ, այ չենք զարմանար, երբ Թուրք Երեսփ. Ժողովին մէջ իմիջահատական երեսփոխան մը, նկատի ունենալով Դաշնակցութեան ապրած խառնակաւորութիւնը, եւ Հայ ազգային երաւունքները իրենց անհատական եւ կուսակցական շահերուն համար ծախելու պատրաստակամութիւնը, կըսաւ Դաշնակցական երեսփոխաններու երեսփ. ժողովին վերջիններէն «պոտայ»:

Եւ Դաշնակցութեան այս շահապաշտ քաղաքականութիւնը, դիմակաւորուած ազգային շահերու պաշտպանութեան կեդրեղով, կը շարունակէ իր զիկզակ գնացքը մերթ Ժախ, մերթ ալ խոստումներով ու սայթաքումներով. ամէն քաղաքական իր հետ պտտեցնելով իր հանգանակի տուրքալը, պատրաստ առիթը շահագործելու, անանց խտր ընելու միջոցներու մէջ: Եւ ան, Դաշնակցութիւնը, իր շահապաշտ այս հողերանութեամբ անգամ մըն ալ հաստատեց Ս. Պարթեւեանի խօսքը, թէ «խնդրանքի ճանքն անտուգան է» իրեն համար:

ՀԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ 8

Արդի Հայաստանի «Զուարթնոց» Օղակայանը:

U.G.A.B. - U.G.A.B. - U.G.A.B.

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Ռեպեզա Եւսէֆեանի ծննդեան 80-ամեակին առթիւ, զաւակները, Դանիէլ եւ Ռեպեզա Եւսէֆեան ֆոտոսին կը նուիրեն 100.000 Փէսո

INSTITUTO
“MARIE MANOOGIAN”

AÑO LECTIVO 1985
ABIERTA LA INSCRIPCION

GUARDERIA - JARDIN DE INFANTES
PREESCOLAR
9.30 a 16.30 HS.

COLEGIO PRIMARIO - 1º a 7º GRADO

BACHILLERATO MERCANTIL 1º a 3º AÑO
BACHILLERATO NACIONAL 4º y 5º AÑO

Comedor Escolar - Biblioteca - Gran Gimnasio
Orientación Artística - Cursos de Apoyo - Transporte
Idiomas - Computación - Actividades Estudiantiles
Coro

Integre a sus hijos a la comunidad armenia,
desde Parecordazgán

INFORMES E INSCRIPCION EN SECRETARIA:
de Lun. a Vier. de 8.30 a 12.30

ARMENIA 1322, Capital T.E. 773-2820 y 772-2617

GALICIA
Y
RIO DE LA PLATA

Compañía de Seguros
Bartolomé Mitre 777 7º “B” T.E.: 566-7073 - 49-1886/1942
Garantiza asesoramiento integral sin cargo
para toda la colectividad armenia, a través de:
SEGUROS LAMAS

INFORMES EN U.G.A.B.

«24 ԱՊՐԻԼ ՄՐՅԱՆԱԿ»

Հայկ. Ցեղասպանութեան 70-ամեակի
առիթով

Միսիմարեան Վարժարանը

Մրցումի կը հրաւիրէ

Հայ եւ տեղացի Ակադեմիայի ու արձանագործներ

HISTORIA DE LA CUESTION ARMENIA

(XCIII) (viene de pág. 2)

Nosotros, los demócratas liberales, hemos jurado y ahora repetimos a conciencia nuestro juramento: no descansar en absoluto hasta tanto nuestra causa no sea resuelta razonablemente.

Nosotros, con indeclinable fe y férrea decisión, juramos entregarnos de cuerpo y alma a la sagrada e histórica misión de liberar las tierras usurpadas por Turquía.

Juramos no desfallecer y no vacilar jamás en el camino de la lucha por la causa armenia.

Dirigámonos un llamamiento y tendemos nuestra fraternal mano a todos los armenios de buena voluntad para crear juntos la unidad, en derredor de las tareas impuestas por la sagrada obra. Hacemos un llamamiento para que unidos, hechos un solo corazón y un solo espíritu, luchemos por amor a la causa que tanta importancia tiene para nuestro pueblo. "Ambiciosa, ambiciosa y lo tendrás" —dice el héroe de la obra de George Barnard Shaw, "Hombre y superhombre". "Si insistes, si con tenacidad y sin vacilaciones, insistes, lograrás el objetivo propuesto" esto es lo que probablemente quiso decir el gran escritor-filósofo. Este pensamiento encierra una profunda verdad. Explica los secretos de la ley de la evolución; el secreto del salto que significa el deseo de ser superhombre.

También es así en la vida de los pueblos. Ellos ambicionan, desean profundamente y lo logran. Insisten, insisten con irrefrenable vigor y logran el objetivo propuesto. Este es el secreto de por qué nuestro pueblo se ha negado a morir, a mezclarse en el polvo de la historia tal como sucedió con otras razas. Así fue que resistió a los petrificantes y demoleedores golpes y se mantuvo siempre de pie, resurgiendo de sus cenizas como el ave fénix. Así fue que llegó a la urbanizada y luminosa primera terminal de nuestro gran sueño: la República de Armenia.

Irremediablemente, del mismo modo, ha de realizarse el gran milagro armenio.

En el camino del gran sueño, cayeron millones de nuestros hermanos. Cayeron masacrados miríadas de héroes. Es nuestra obligación respetar sus recuerdos y completar su inconclusa misión. Es nuestra obligación continuar con fe removedora de montañas su obra y marchar hacia el gran sueño armenio.

Si llegamos a olvidar a nuestros mártires y no continuamos luchando en pro de la santa causa, que caigan sobre nosotros las maldiciones de siete generaciones.

Si llegamos a traicionar a nuestro Ararat, que siete generaciones nos maldigan por siete veces.

Y, si desertamos de la lucha por nuestro gran sueño, que siete generaciones nos maldigan siete y otras tantas veces más.

FIN

DOS TRIUNFOS PARA LA ARGENTINA

BOXEO:

Laciar, campeón del mundo

La Argentina tuvo un exitoso fin de semana en lo que a deportes se refiere.

En primer lugar, el sábado 8 de diciembre ppdo., frente a un público que colmaba completamente las instalaciones del estadio "Luna Park" de la ciudad de Buenos Aires, el pugilista argentino Santos Laciar,

campeón del mundo de la categoría "mosca" se impuso por puntos al retador del título, el panameño Hilario Zapata.

Si bien en la pelea Laciar no pudo lucir todas sus habilidades boxísticas, su triunfo fue contundente, con lo que retuvo el título tanpreciado para nuestro país.

FUTBOL:

Independiente, campeón intercontinental

En segundo término, pero esta vez en Japón, el Club Atlético Independiente reconquistó para nuestro país la Copa Intercontinental, que obtuviera años atrás.

El encuentro ante el campeón de Europa, el Liverpool de Inglaterra, si bien fue bastante parejo y tuvo situaciones de gol ante los dos arcos, fue favorable a

Independiente, equipo que demostró estar bien parado en la cancha.

El resultado final, 1 a 0 a favor de Independiente, ahora —además de campeón de América, campeón intercontinental— tal vez no refleja todas las oportunidades en que ambos equipos estuvieron a punto de convertir tantos.

HOKEHANKISD:

Con motivo de cumplirse el primer aniversario del fallecimiento de nuestros padres

ZEROUN Y VARTANUSH KUCHIKIAN

el próximo domingo 16 de diciembre, haremos oficial un "hokehankisd" en la Iglesia San Gregorio El Iluminador.

Por la presente, invitamos a todos los que quieran honrar su memoria a estar presentes en la misa.

Carlos Kuchikian y filia.

Cocina Torta alemana

INGREDIENTES:

1 taza de azúcar negra,
80 grs. de manteca,
1 taza de agua,
jugo de un limón,
1 kg. de manzanas verdes,
100 grs. de azúcar,
200 grs. de harina,
1 cda. de esencia de vainilla,
1 cda. de canela,
150 grs. de manteca o margarina,
nueces, a gusto.
OPCIONAL: crema batida.

PREPARACION:

Colocar en un recipiente que vaya al fuego, el azúcar negra, la manteca, el agua y el jugo de limón.

Cuando la preparación esté fluida, verterla en un molde savarin y cubrir con una capa de manzanas peladas y cortadas en rodajas finas.

Aparte, preparar un granulado con harina, 100 grs. de manteca, la canela y la esencia y colocar una parte, sobre las manzanas.

Disponer sobre esta capa, más manzanas cortadas y agregar otra capa de granulado.

Repetir esta operación hasta finalizar con los ingredientes.

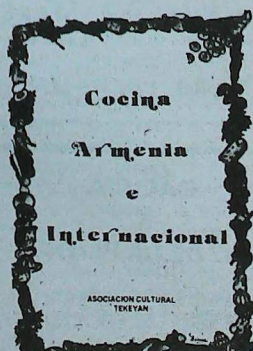
Por otra parte, derretir la manteca restante y rociar la preparación.

Salpicar la torta con nueces y cocinar a horno moderado durante 35 minutos.

Se sirve tibia. Si se desea, puede acompañarse la torta con crema batida.

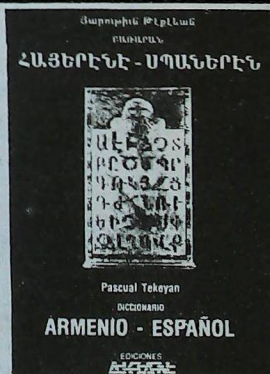
I. Tch.

Los mejores regalos para las Fiestas

"COCINA ARMENIA E INTERNACIONAL"

\$ a 600 más gastos de envío: \$ a 80

Diccionario Armenio-Castellano
de Monseñor Dr. Pascual Tekeyan
\$ a 3.800
más gastos de envío:
\$ a 150

Diccionario Castellano-Armenio
\$ a 2.800
más gastos de envío:
\$ a 150

ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN

Cnel. Niceto Vega 4779. (1414) Capital

Solicito el envío de: ☐ "Cocina Armenia e Internacional"

☐ "Diccionario Armenio-Castellano"

☐ "Diccionario Castellano-Armenio"

☐ Video tape "Vazken I"

☐ Video tape "Homenaje a Vahram Mavian"

(marque una cruz donde corresponda)

NOMBRE: LOCALIDAD: CODIGO:
DOMICILIO:
Adjunto cheque N°: del Banco:

(cheques a la orden de Periódico Armenio Sardarabad -no a la orden)